

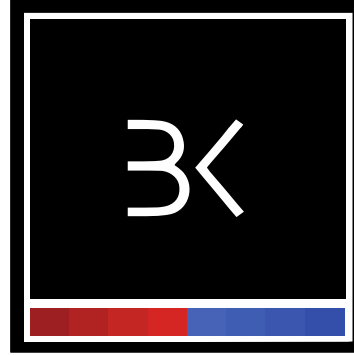
Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

18 Ağustos / 2023

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtma ya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

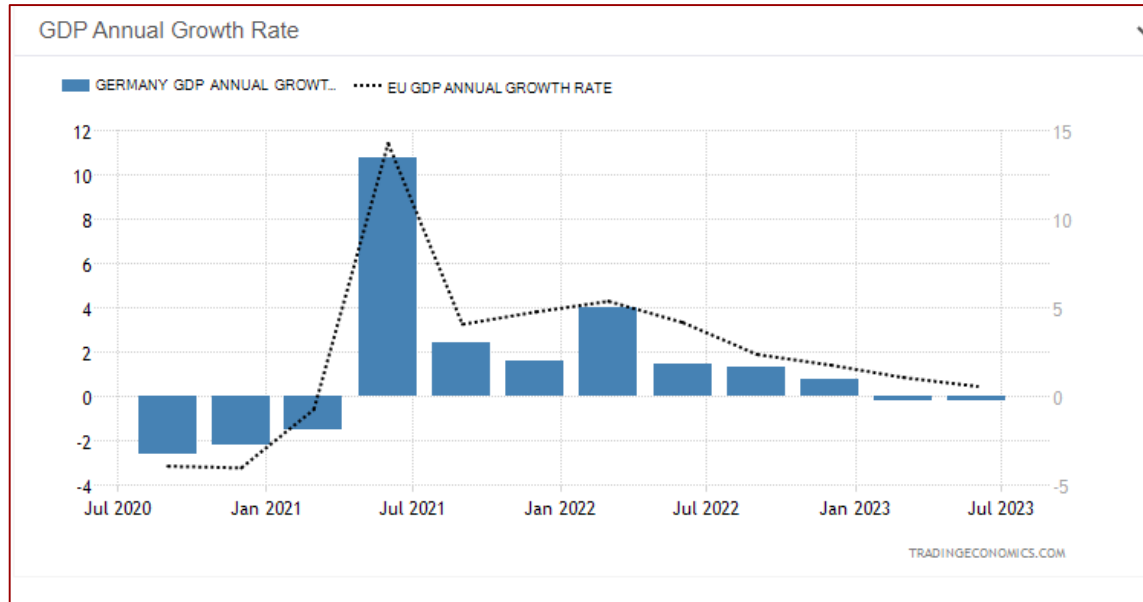

Sancılı Almanya ekonomisi The Economist'e kapak oldu!

- ❑ İki çeyrek üst üste daralarak teknik resesyona giren Alman ekonomisi, The Economist dergisinin bu haftaki kapağına «Almanya , bir kez daha Avrupa'nın hasta adamı mı?» başlığıyla girdi.
- ❑ Başlığa konu makalede 1999 yılında Almanya için benzer tanımın Euro'nun hasta adamı olarak yapıldığından hareketle; o tarihlerde Doğu Almanya'yla birleşme sonrası işsizliğin çift hanelere çıktığı ülkede yavaşlayan ihracat talebiyle kemikleşmiş bir iş piyasası görünümü olduğunu belirtiyor.
- ❑ Gerçekten de ülkenin dış ticaret verileri incelendiğinde 1990 yılında 49 milyar dolar fazla veren ülkenin 1991 yılından 2002 yılına kadar sürekli açık verdiği ancak 2000'lerin başından itibaren yapılan bir dizi reform ile bugüne kadar uzanan ticaret fazlası dönemine geçiş yaptığı görülmekte.
- ❑ Ancak son yıllarda Almanya'nın değişen dünyaya ayak uydurmakta bir takım sorunlar yaşadığı ve bu sebeple de 1999'daki kadar olmasa da yine de sancılı bir duruma evrilmeye başladığı söylenebilir.
- ❑ Makaleden gidecek olursak; ülkenin IMF'e göre önümüzdeki beş yılda Amerika, İngiltere, Fransa ve İspanya'dan daha yavaş büyüyeceği görüşü aktarılmış ardından ise olası nedenler sıralanmış:

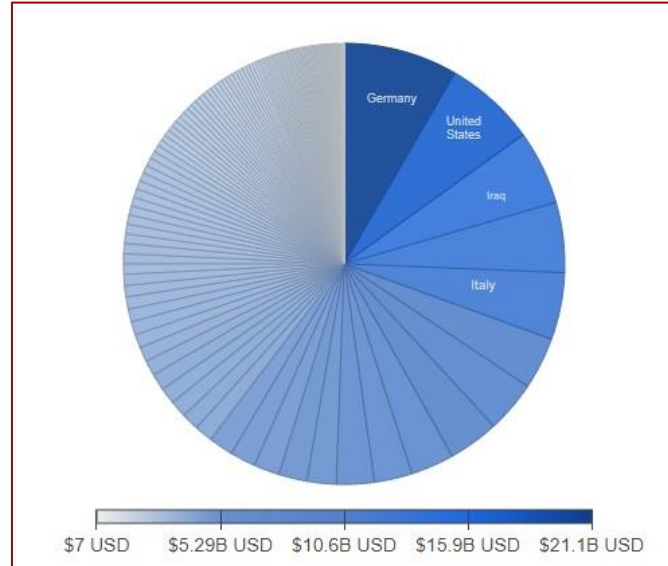
Alman ekonomisi neden ivme kaybediyor?

- ❑ Teknolojik yatırım eksikliği ve bürokratik muhafazakarlık: Ülkenin geliri içindeki payı olarak bilgi teknolojisine yaptığı yatırım , Amerika ve Fransa'dakinin yarısından daha az ve bir işletme ruhsatı alabilmek için ortalama süre OECD ortalamasının iki katı olan 120 güne kadar çıkmış durumda.
- ❑ Demografik yapı: Nüfusu giderek yaşılanıyor
- ❑ Karbon emisyonları diğer Avrupa ülkelerine kıyasla daha yüksek
- ❑ Rekabet ve yatırımlarda bağımlılık : Çin'e en fazla maruz kalan Batı ülkesi
- ❑ Enerji bağımlılığı ve nükleer yatırımları pas geçmiş olması sayılabilir.

Almanya'da Türk nüfusu erirken, boş kadro sayısı yükseliyor!

- ❑ Almanya'da nüfusun 84 milyon 79 bin 800'e ulaştığı görülüyor. Ülkede Alman vatandaşı olmayanların sayısı 12 milyon 127 bin 119 olarak kayıtlara geçti. Almanya'da Türk pasaportuna sahip nüfus ise 1 milyon 458 bin 360. Bu sayı 2014'te 1 milyon 527 bin 118 olarak istatistiğe yansımıştı. Yani nüfusumuz 8 yılda 68 bin 758 kişi azaldı.
- ❑ O tarihten bu yana sadece Türk vatandaşlığı bulunan Türklerin sayısı, yıl ortalamasına göre ortalama 9 bin civarında geriledi. Alman vatandaşlığına geçişler de dikkate alındığında ülkede 3.5 milyon civarında Türk yaşıyor.
- ❑ Son zamanlarda demografik yapısının yaşlanması nedeniyle göçmenlik kurallarını esneten ülkede boş kadro sayısı ise her geçen gün artıyor.
- ❑ Ülkedeki gelişmeler, Türk diasporası dışında birincil ihracat pazarımız olması açısından da önem arz ediyor.

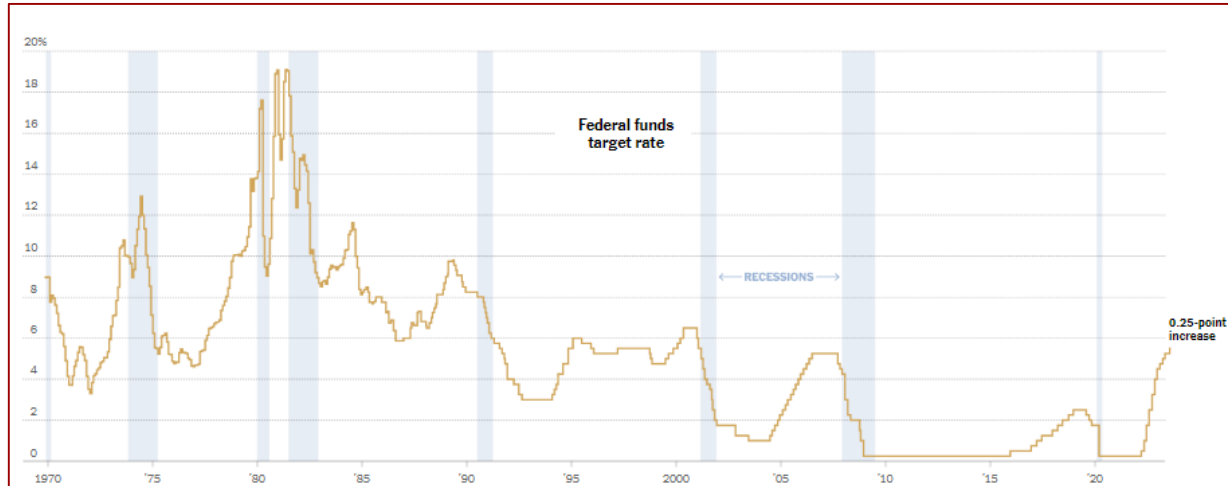
Küresel ekonomide karışık sinyaller-Çin etkisi

- ❑ Bu hafta küresel piyasalarda beklentinin altında büyüyen ve emlak krizi derinleşen Çin önemli bir gündem maddesiydi.
- ❑ Ülkenin Temmuz ayı sanayi üretimi ve perakende satış rakamları beklentilerin altında kaldı ve bu da ülkenin zayıf ekonomik verilerine katkıda bulundu.
- ❑ Zaten önceki hafta gelen veriler de Çin'in deflasyona girdiğini göstermişti.
- ❑ Diğer taraftan Çin'in en büyük inşaat şirketlerinden biri olan Country Garden, yılın ilk altı ayında 7,6 milyar dolar zarar edebileceği uyarısında bulundu.

- ❑ Ardından gelen haber akışında Çinli varlık yönetim şirketi Zhongzhi Enterprise'in yatırımcılarına likidite krizi içinde olduğunu deklare etmesi vardı ve şirket denetim için KPMG'den destek alacağını ifade etti.
- ❑ Haftanın son gününde ise emlak krizinin 2 yıl önceki başlangıç noktası olan Evergrande şirketinin ABD'de iflas mahkemesinde alacaklılardan korunma başvurusunda bulunduğuna şahit olduk.
- ❑ Şimdilik ülkede duruma merkez bankasınca müdahale edildiği görülmekte olup, Çin zayıflayan yuanı günlük referans kur silahı ile güçlendirmeye çalışıyor.
- ❑ Ancak ülkenin içinde bulunduğu durumun Avrupa başta olmak üzere dünya ekonomisine yansımaları merakla takip ediliyor.

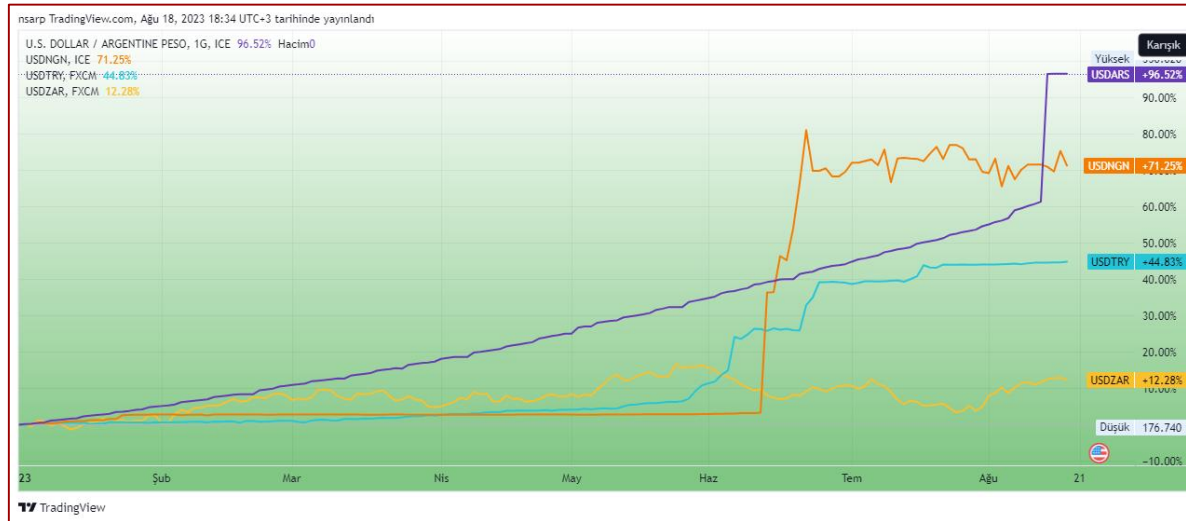
Küresel ekonomide karışık sinyaller-FOMC tutanakları

- ❑ ABD Merkez Bankası'nın (Fed) Temmuz ayı toplantı tutanaklarında enflasyonda yukarı yönlü risklerin devam ettiği, bu durumun da daha fazla faiz artışını gerektirebileceği sinyali verildi.
- ❑ Çoğu üyenin enflasyonla mücadelenin henüz bitmediği konusunda hemfikir olduğu görüldü. Açıklamada "enflasyon hala Komite'nin üzerinde seyrederken ve istihdam piyasası sıkı kalmaya devam ederken çoğu katılımcı enflasyonda yukarı yönlü riskler olduğunu düşünüyor, bu da daha fazla sıkılaşmayı gerektirebilir" ifadesine yer verildi.
- ❑ Bazı yetkililer ekonominin direncine rağmen büyümeye ilişkin aşağı yönlü risklere dikkat çekti. Bazı yetkililer daha sıkı finansal koşulların beklenenden daha keskin yavaşlamaya neden olacağına dair endişeli.
- ❑ Fed geçen ay politika faizini yüzde 5,25 - 5,5 ile 22 yılın en yüksek seviyesine çıkarmıştı.

Küresel ekonomide karışık sinyaller-Gelişen ülkelerde kur krizi

- ❑ Savaş maliyetinin giderek derinleştiği Rusya'da Rusya Merkez Bankası yaptığı olağanüstü toplantıda faizi yüzde 8,50'den yüzde 12'ye yükseltti.
- ❑ İthalata olan talebin ruble dinamikleri üzerinde etkili olduğunu anlatan Rusya MB, "Rubledeki değer kaybının fiyatlara yansımaları hız kazanıyor ve enflasyon beklentileri yükselişte. Mevcut fiyat artış oranlarının ulaşılan seviyelerde kalması halinde enflasyonun 2024'te hedeften yukarı yönlü sapması riski çok büyük" dedi.
- ❑ Arjantin yani Latin Amerika'nın en büyük üçüncü ekonomisinde seçimlerin daha da derinleştirdiği krizde gelinen son noktada, ön seçimlerin ardından Pazartesi günü peso yaklaşık yüzde 30 değer kaybetti. Merkez Bankası'nın politika faizini yüzde 97'den yüzde 118'e yükselteceği ve pesonun dolar karşısında 350 düzeyine devalüe edileceği bildirildi.
- ❑ Ülkemiz açısından ise bu yukarı yönlü kur baskısının nasıl evrileceği merak konusu olmaya devam ediyor. Yıl başından bu yana Türk lirası, Arjantin pesosu ve Nijerya nairasından sonra en çok değer kaybeden üçüncü ülke parası.

Faizler 16 yılın zirvesinde!

- ❑ Yatırımcıların Fed'in resesyondan başarılı bir şekilde kaçınırken enflasyonu daha yüksek faiz oranlarıyla kontrol altına alacağına dair beklentilerinin artmasıyla, Perşembe günü uzun vadeli ABD devlet tahvili getirileri 2007'den bu yana en yüksek seviyesine yaklaştı.
- ❑ İngiltere 10 yıllık altın getirilerinin 2008'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştığı ve Almanya'nın 2011'den beri görülmeyen eşdeğer isabet seviyelerine ulaştığı Avrupa piyasalarında izlenirken,
- ❑ Atlantik'in her iki yakasındaki merkez bankaları, enflasyon baskıları hafiflese bile daha yüksek faiz oranlarıyla şahin bir duruş sergiliyor, bu da yatırımcıları Fed ve diğerlerinin faiz oranlarının yakın zamanda düşmesine izin vermeyeceği konusunda endişelendirmeye yöneltiyor.

Ekonomi yönetiminin iletişimi sürüyor

- ❑ Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından düzenlenen Orta Vadeli Program hazırlık sürecinin de ele alınacağı Türkiye Ekonomi Şurası'nın açılışında yaptığı konuşmada, artık geleneksel hale gelen TOBB Ekonomi Şurası'nı, Türkiye'nin ekonomik yapısını iş dünyasıyla istişare halinde güçlendirmek için bir fırsat olarak gördüklerini söyledi.
- ❑ Yılmaz, siyasi istikrar ve uygulanan makro politikaların etkisiyle 2023 Mayıs ayında 700 baz puan seviyesinde olan CDS priminin, 400 baz puan seviyelerine gerilediğini, bu risk primindeki düşüşün Türkiye'nin çeşitli kurumlarıyla dış kaynaklara erişimini kolaylaştırdığını ve dış kaynakların Türkiye'ye maliyetini de aşağıya çektiğini anlatarak, bu eğilimin gelecek dönemde de devam etmesi ve risk priminin ekonominin sağlıklı görünümünü yansıtacak şekilde daha düşük seviyelere gerilemesinin beklendiğini kaydetti.
- ❑ Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Türkiye Bankalar Birliği'nin 66. Genel Kurulu'nda kameraların karşısına geçti. Şimşek konuşmasında özel bankaların tüketici kredilerine odaklandığı dönemin geride kalması gerektiğini, bu konuda haklı gerekçeleri de olmadığını söyledi.
- ❑ Ekonomi yönetimi, son bir aydır OVP'ye ilişkin talep ve önerileri almak üzere iş dünyasının farklı kesimleri ile özel toplantılar düzenliyor. Son günlerde ise ekonomi yönetiminin tepe isimleri, Eylül ortasına kadar açıklanması beklenen yeni OVP'ye ilişkin çeşitli açıklamalar yapmakta.

Enflasyon beklentileri rekor artış kaydetti!

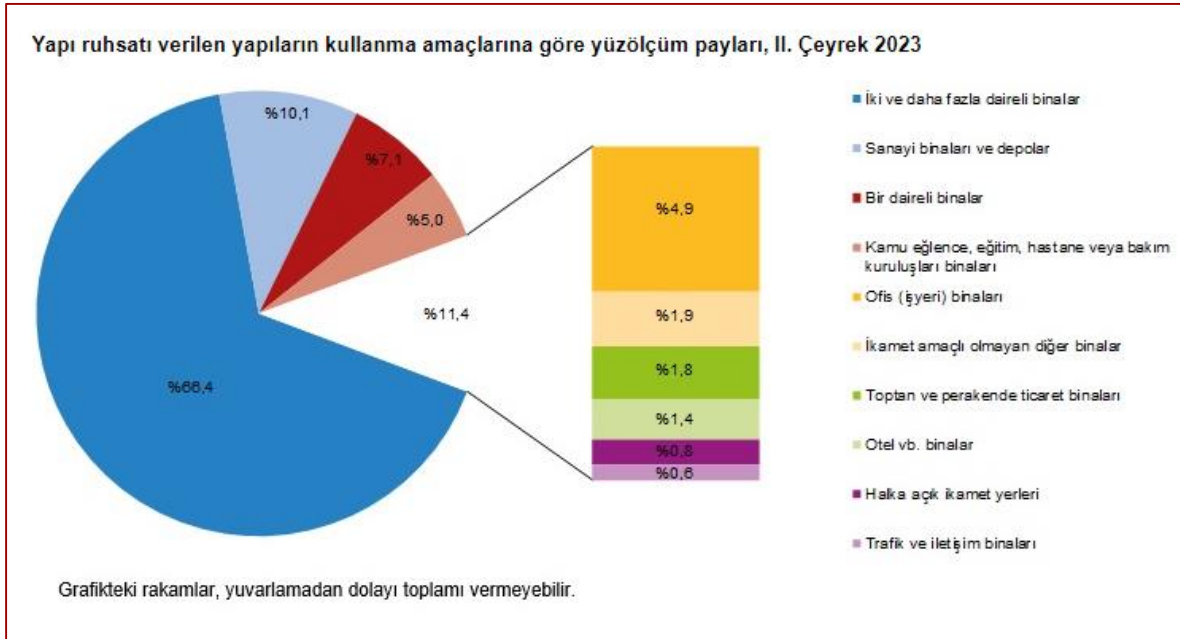
- ❑ 2023 yılı Ağustos ayı Piyasa Katılımcıları Anketi, reel sektör ve finansal sektör temsilcileri ile profesyonellerden oluşan 40 katılımcı tarafından yanıtlanmış ve sonuçlar katılımcıların yanıtları toplulaştırılarak değerlendirildi.
- ❑ Katılımcıların cari yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 43,82 iken, bu anket döneminde yüzde 59,46 oldu.
- ❑ 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 33,21 iken, bu anket döneminde yüzde 42,01 olarak gerçekleşti. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla yüzde 19,04 ve yüzde 22,54 olarak gerçekleşti.
- ❑ 2023 yılı Ağustos ayı anket döneminde, katılımcıların 24 ay sonrasına ilişkin olasılık tahminleri değerlendirildiğinde, TÜFE'nin ortalama olarak yüzde 27,84 olasılıkla yüzde 16,00 – 20,99 aralığında, yüzde 34,53 olasılıkla yüzde 21,00 – 25,99 aralığında, yüzde 18,85 olasılıkla ise yüzde 26,00 – 30,99 aralığında artış göstereceği öngörüldü.

Haftadan kalanlar

- ❑ Mart 2024'te yapılacak yerel seçimlerle ilgili tavrı merak edilen İBB Başkanı İmamoğlu, İstanbul ittifakı için elinden geleni yapacağını belirterek, "İstanbul'u bir kez daha savunmak için yola çıkıyorum." dedi.
- ❑ Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre haziranda rekor aylık açık veren merkezi yönetim bütçe dengesinde temmuzda toparlanma izlendi. Bütçe 48 milyar 574 milyon TL fazla verdi.
- ❑ Marmara Bölgesi'nde bu yıl yağışların azalmasıyla birlikte İstanbul'a su sağlayan 10 barajın 6'sında su seviyesi yüzde 20'nin altına, genel doluluk ise 33,58'e düştü.
- ❑ ABD Adalet Bakanlığı, İsviçre merkezli UBS bankasının konut ipotekine dayalı menkul kıymet satışında "dolandırıcılık" davasında uzlaşmak için 1,435 milyar dolar ödemeyi kabul ettiğini bildirdi.
- ❑ Bakan Tekin, Ortaöğretimle ilgili, "Yeni dönemde sınıf tekrarının mümkün olduğu bir süreç söz konusu olacak.«
- ❑ Moody's Türk bankaları için görünümünü negatiften durağana çevirdi. Kurum, kredi notu verdiği 17 Türk bankasının her birinin not görünümünü 'durağan' olarak belirledi.
- ❑ İBB Başkanı İmamoğlu, Bakan Şimşek'in kentin ulaşım yatırımları için ihtiyaç duydukları dış kredilere Hazine onayı verdiğini duyurdu.
- ❑ İsviçreli banka UBS analistleri tarafından geçilen bir müşteri notunda altın için yıl sonu tahminini yüzde 7 düşürülürken 2024 yılı için ise nominal rekor beklendiği belirtildi.
- ❑ 3 rapçi şarkılarında ve düet çalışmalarındaki kliplerde kullandıkları sözler ve yer verdikleri silahlar nedeniyle gözaltına alındı.
- ❑ Avrupa Birliği'nden yapılan açıklamada üye ülkelerin doğalgaz depolarının doluluk oranının yüzde 90'ı aştığı belirtildi.
- ❑ Memur-Sen Konfederasyonunun 7. Dönem Toplu Sözleşmeleri kapsamında, kamu görevlilerinin beklentilerini içeren anketinden, kira yardımına genç memurların, diğer memurlara göre daha çok ihtiyaç duyduğu sonucu çıktı.

Yapı İzin İstatistikleri, II. Çeyrek: Nisan - Haziran, 2023

- ❑ Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre, 2023 yılı II. çeyreğinde belediyeler tarafından yapı ruhsatı verilen yapıların bina sayısı %5,7, daire sayısı %31,3 ve yüzölçümü %25,6 arttı.
- ❑ Belediyeler tarafından 2023 yılı II. çeyreğinde yapı ruhsatı verilen yapıların kullanma amacına göre en yüksek yüz ölçüm payına 25,6 milyon m² ile iki ve daha fazla daireli ikamet amaçlı binalar sahip oldu. Bunu 3,9 milyon m² ile sanayi binaları ve depolar izledi.

İşgücü İstatistikleri, II. Çeyrek: Nisan - Haziran, 2023

- Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2023 yılı II. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 73 bin kişi azalarak 3 milyon 400 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,3 puanlık azalış ile %9,7 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %7,8, kadınlarda %13,4 olarak tahmin edildi.
- Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam edilenlerin sayısı 2023 yılı II. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre sanayi sektöründe 8 bin kişi azalırken, tarım sektöründe 10 bin kişi, inşaat sektöründe 28 bin kişi, hizmet sektöründe 121 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin %14,7'si tarım, %21,7'si sanayi, %6,3'ü inşaat, %57,4'ü ise hizmet sektöründe yer aldı.

	II. Çeyrek, 2023			Bir önceki çeyrek			Bir önceki çeyreğe göre fark		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	31 513	21 240	10 273	31 362	21 193	10 169	151	47	104
Tarım	4 626	2 721	1 905	4 616	2 728	1 887	10	- 7	18
Sanayi	6 828	5 041	1 786	6 836	5 050	1 786	- 8	- 9	0
İnşaat	1 973	1 869	104	1 945	1 846	99	28	23	5
Hizmet	18 086	11 608	6 478	17 965	11 558	6 397	121	40	81

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.
Mevsimsel etkilerden arındırma yöntemi gereği geçmiş çeyreklere ilişkin tahminler revize edilerek yayımlanmaktadır.

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdamın sektörel dağılımı (%), II. Çeyrek, 2023

